

Deddf Senedd ac Etholiadau (Cymru) 2020

2020 dccc 1

Deddf Cynulliad Cenedlaethol Cymru i ailenwi Cynulliad Cenedlaethol Cymru, i estyn yr hawl i bleidleisio yn etholiadau'r Senedd, i ddiwygio'r gyfraith sy'n ymwneud ag anghymhwyso rhag bod yn Aelod o'r Senedd, i wneud darpariaeth ynghylch goruchwyllo gwaith y Comisiwn Etholiadol, i wneud newidiadau amrywiol i'r gyfraith sy'n ymwneud â llywodraethu Cymru, ac at ddibenion cysylltiedig. [15 Ionawr 2020]

Gan ei fod wedi ei basio gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac wedi derbyn cydsyniad Ei Mawrhydi, deddfir fel a ganlyn:

RHAN 1

TROSOLWG

1 Trosolwg o'r Ddeddf hon

- (1) Mae Rhan 2 o'r Ddeddf hon yn newid enw Cynulliad Cenedlaethol Cymru i "Senedd Cymru" neu "the Welsh Parliament" ac yn gwneud newidiadau cysylltiedig.
- (2) Mae Rhan 3 o'r Ddeddf hon yn estyn yr hawl i bleidleisio yn etholiadau'r Senedd i bersonau 16 a 17 oed a dinasyddion tramor cymhwysol ac yn gwneud newidiadau cysylltiedig i gofrestru etholiadol. Mae hefyd yn gwneud darpariaeth ynghylch y trefniadau ariannol a goruchwyllo ar gyfer gwaith y Comisiwn Etholiadol mewn perthynas ag etholiadau datganoledig Cymru a refferenda datganoledig.
- (3) Mae Rhan 4 o'r Ddeddf hon yn diwygio'r gyfraith sy'n ymwneud â phersonau sydd wedi eu hanghymhwyso rhag bod yn Aelodau o'r Senedd.
- (4) Mae Rhan 5 o'r Ddeddf hon yn cynnwys darpariaethau amrywiol o ran y Senedd a'r etholiadau iddi sydd—
 - (a) yn estyn yr amser pryd y mae'n rhaid cynnal cyfarfod cyntaf y Senedd ar ôl etholiad cyffredinol;

- (b) yn egluro pwerau Comisiwn y Senedd i godi tâl am ddarparu nwyddau a gwasanaethau;
 - (c) yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru adrodd ar weithrediad y darpariaethau yn y Ddeddf hon sy'n estyn yr hawl i bleidleisio ac sy'n newid cymhwystra i fod yn Aelod o'r Senedd.
- (5) Mae Rhan 6 o'r Ddeddf hon yn cynnwys darpariaethau cyffredinol ynghylch dehongli'r Ddeddf hon, dod â darpariaethau'r Ddeddf i rym, a'r enw byr.

RHAN 2

AILENWI CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU ETC.

2 **Ailenwi Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn Senedd Cymru neu Welsh Parliament**

Yn adran 1(1) o [Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 \(p. 32\)](#) (“Deddf 2006”), yn lle “the National Assembly for Wales” hyd at y diwedd rhodder “Senedd Cymru or the Welsh Parliament (referred to in this Act as “the Senedd”)”.

3 **Ailenwi Deddfau Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn Ddeddfau Senedd Cymru**

Yn adran 107(1) o Ddeddf 2006, yn lle “the National Assembly for Wales” hyd at y diwedd rhodder “Senedd Cymru or Deddfau Senedd Cymru (referred to in this Act as “Acts of the Senedd”)”.

4 **Galw aelodau yn Aelodau o'r Senedd**

Yn adran 1 o Ddeddf 2006, ar ôl is-adran (2) mewnosoder—

“(2A) Members of the Senedd are to be known by that name or as Aelodau o'r Senedd.”

5 **Ailenwi Clerc y Cynulliad yn Glerc y Senedd**

Yn adran 26(2) o Ddeddf 2006, yn lle “Assembly” rhodder “Senedd, Clerc y Senedd”.

6 **Ailenwi Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn Gomisiwn y Senedd**

Yn adran 27(1) o Ddeddf 2006, yn lle “National Assembly for Wales Commission or Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru” rhodder “Senedd Commission or Comisiwn y Senedd”.

7 **Ailenwi Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn Gomisiynydd Safonau y Senedd**

Yn adran 1(1) o [Fesur Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2009 \(mccc 4\)](#), yn lle “Cynulliad Cenedlaethol Cymru” rhodder “y Senedd”.

8 Ailenwi Bwrdd Taliadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn Fwrdd Taliadau Annibynnol y Senedd

Yn adran 1(1) o [Fesur Cynulliad Cenedlaethol Cymru \(Taliadau\) 2010 \(mccc 4\)](#), yn lle “Bwrdd Taliadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru” rhodder “bwrdd i’w alw’n Fwrdd Taliadau Annibynnol y Senedd”.

9 Mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol

Mae Atodlen 1 yn cynnwys mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol sy’n ymwneud â’r Rhan hon.

RHAN 3

ETHOLIADAU

Estyn yr hawl i bleidleisio

10 Estyn yr hawl i bleidleisio yn etholiadau’r Senedd i bersonau 16 a 17 oed

(1) Mae adran 12 (yr hawl i bleidleisio) o Ddeddf 2006 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn is-adran (1)(a), ar ôl “constituency” mewnosoder “or fall within the extended franchise for Senedd elections as described in this section”.

(3) Ar ôl is-adran (1), mewnosoder—

“(1A) A person falls within the extended franchise for Senedd elections if the person—

- (a) has attained the age of 16, but not the age of 18, and
- (b) would, but for any disability removed by this section, be entitled to vote as an elector at a local government election in an electoral area wholly or partly included within the Senedd constituency.”

(4) Mae’r diwygiadau a wneir gan yr adran hon yn cael effaith at ddibenion etholiad i fod yn Aelod o’r Senedd pan gynhelir y bleidlais ar 5 Ebrill 2021 neu wedi hynny.

11 Estyn yr hawl i bleidleisio yn etholiadau’r Senedd i ddinasyddion tramor cymhwysol

(1) Ar ôl adran 12(1A) o Ddeddf 2006, mewnosoder—

“(1B) A person falls within the extended franchise for Senedd elections if the person—

- (a) is a qualifying foreign citizen (within the meaning given by section 203(1) of the [Representation of the People Act 1983 \(c. 2\)](#)), and
- (b) would, but for any disability removed by this section, be entitled to vote as an elector at a local government election in an electoral area wholly or partly included within the Senedd constituency.”

- (2) Mae'r diwygiadau a wneir gan yr adran hon yn cael effaith at ddibenion etholiad i fod yn Aelod o'r Senedd pan gynhelir y bleidlais ar 5 Ebrill 2021 neu wedi hynny.

Cofrestru etholiadol

12 Yr hawl i gofrestru yn etholwr llywodraeth leol

- (1) Yn adran 4 o [Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983 \(p. 2\)](#) (“Deddf 1983”) (yr hawl i gofrestru yn etholwr llywodraeth leol)—

- (a) yn is-adran (3)(d), ar ôl “age” mewnosoder “or, if resident in an area in Wales, is 16 years of age or over”;
- (b) ar ôl is-adran (3) mewnosoder—

“(3A) A person is also entitled to be registered in the register of local government electors for any electoral area in Wales if on the relevant date the person—

- (a) is resident in that area,
- (b) is not subject to any legal incapacity to vote (age apart) in an election of members (or of a member) of Senedd Cymru,
- (c) is a qualifying foreign citizen, and
- (d) is 16 years of age or over.”;

- (c) ar ôl is-adran (5A) mewnosoder—

“(5B) In relation to a register of local government electors for any electoral area in Wales, the reference to “voting age” in subsection (5) is to be interpreted as “16 years of age”.”.

- (2) Yn adran 203(1) o [Ddeddf 1983](#) (darpariaethau llywodraeth leol o ran Cymru a Lloegr) ar ôl y diffiniad o “London member” mewnosoder—

““qualifying foreign citizen” means a person who—

- (a) is not a Commonwealth citizen, a citizen of the Republic of Ireland or a relevant citizen of the Union, and
- (b) either—
- (i) is not a person who requires leave under the Immigration Act 1971 to enter or remain in the United Kingdom, or
- (ii) is such a person but for the time being has (or is, by virtue of any enactment, to be treated as having) any description of such leave.”

13 Canfasio blynyddol

- (1) Yn adran 9A o [Ddeddf 1983](#) (swyddogion cofrestru: dyletswydd i gymryd camau angenrheidiol), ar ôl is-adran (2) mewnosoder—

“(2A) In relation to the registration of local government electors in Wales, subsections (1) and (2)(b) do not require a registration officer to make house to house inquires in relation to any person under the age of 16.”

- (2) Yn rheoliad 32ZA o [Reoliadau Cynrychiolaeth y Bobl \(Cymru a Lloegr\) 2001 \(O.S. 2001/341\)](#) (“Rheoliadau 2001”) (ffurflen ganfasio blynyddol)—

- (a) ar ôl paragraff (3) mewnosoder—

“(3A) In relation to the registration of local government electors in Wales, the canvass form in paragraph (2) must also—

- (a) require the full name and nationality of each person aged 14 or 15 who is eligible to register and is residing at the address to which the form is given, and
 - (b) in relation to any such person named in the form, require the person’s date of birth to be included.”;
- (b) ar ôl paragraff (5) mewnosoder—

“(5A) In relation to the registration of local government electors in Wales, the registration officer must not, under paragraph (5), print on the form the date of birth of any person aged under 16.”

14 Gwahoddiadau i gofrestru

- (1) Yn adran 9E o Ddeddf 1983 (cynnal cofrestrau: gwahoddiadau i gofrestru ym Mhrydain Fawr), ar ôl is-adran (7) mewnosoder—

“(7A) In relation to the registration of local government electors in Wales, subsection (7) does not apply to a person who was under the age of 16 at the time the requirement was imposed.”

- (2) Yn rheoliad 32ZC o Reoliadau 2001 (gwahoddiadau i wneud cais i gofrestru), ar ôl paragraff (2) mewnosoder—

“(2A) In relation to the registration of local government electors in Wales, where the person to be invited is under the age of 16, the invitation in paragraph (1) must also include an explanation of how the person’s information will be held and used.”

- (3) Yn rheoliad 32ZD o Reoliadau 2001 (camau i’w cymryd gan swyddog cofrestru i annog person i wneud cais i gofrestru mewn ymateb i wahoddiad i wneud hynny), ar ôl paragraff (3) mewnosoder—

“(3A) In relation to the registration of local government electors in Wales, paragraph (3) does not require a registration officer to make, or have made, any visits in the case where the invitations were given to a person under the age of 16.”

- (4) Yn rheoliad 32ZE o Reoliadau 2001 (ei gwneud yn ofynnol i berson wneud cais i gofrestru), ar ôl paragraff (3) mewnosoder—

“(3A) In relation to the registration of local government electors in Wales, the following provisions of this regulation do not apply in the case of a person who is under the age of 16—

- (a) paragraphs (2)(b)(iii) and (3)(b) and (c);
- (b) paragraph (3)(f), so far as requiring a notice to state that the person may make representations about why a civil penalty should not be imposed.”